

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 юни 2025 г.
(OR. en)

9718/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0136(NLE)

TELECOM 176
CYBER 153

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	3 юни 2025 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2025) 265 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно сключването, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 265 final.

Приложение: COM(2025) 265 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 3.6.2025 г.
COM(2025) 265 final

2025/0136 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно сключването, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на
Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията
и принципите на правовата държава**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

(1) КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- Основания и цели на предложението**

С Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект („Акт за изкуствения интелект“)¹ Съюзът за първи път регулира всеобхватно изкуствения интелект (ИИ), с което зададе модел за подражание в световен мащаб. С Акта за изкуствения интелект, който влезе в сила на 1 август 2024 г., напълно се хармонизират правилата за пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с ИИ в държавите членки² с цел насърчаване на иновациите и навлизането на надежден ИИ, като същевременно се защитават здравето, безопасността и основните права, включително демокрацията, принципите на правовата държава и околната среда.

Различни международни организации, включително Съветът на Европа, също работят по-активно за регулиране на ИИ — беше признат трансграничният характер на ИИ и необходимостта от международно сътрудничество за посрещане на общите предизвикателства, които поражда тези технологии.

Между юни 2022 г. и март 2024 г. Комитетът по изкуствен интелект към Съвета на Европа³ разработи правно обвързваща рамкова конвенция (наричана по-нататък „конвенцията“) в отговор на потенциалните рискове, които поражда ИИ по отношение на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

На 17 май 2024 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа прие текста на конвенцията⁴, постигна съгласие тя да бъде открита за подписване във Вилнюс (Литва) на 5 септември 2024 г. и прикани членове на Съвета на Европа, както и други трети държави, участвали в изготвянето на проекта на конвенцията, и Съюза да разгледат възможността за нейното подписване в този момент, като същевременно припомни, че присъединяването към конвенцията е отворено и за други държави, които не са членки⁵.

Съюзът подписа конвенцията на 5 септември 2024 г. след приемането на Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета от 28 август 2024 г. за подписване, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава⁶. По същото време конвенцията беше подписана и от Андора, Грузия, Исландия, Израел, Черна гора, Норвегия, Република Молдова, Сан Марино, Обединеното кралство и Съединените

¹ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект)

² Акт за изкуствения интелект, съображения 1 и 8.

³ [Решение относно работата на Комитета по изкуствен интелект към Съвета на Европа на 132-рата сесия на Комитета на министрите — Последващи действия \(CM/Inf\(2022\)20, DD\(2022\)245\).](#)

⁴ Рамкова конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект, правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, 5.9.2024 г., CETS 225

⁵ CM/Del/Dec(2024)133/4.

⁶ Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета от 28 август 2024 г. за подписване, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, ST/12385/2024/INIT, OB L 2024/2218.

американски щати. Тя е открита за подписване от други членки на Съвета на Европа, както и от държави, които не членуват в Съвета на Европа, но са участвали в изготвянето ѝ в някакъв момент. След влизането ѝ в сила Комитетът на министрите на Съвета на Европа може, при спазване на процедурата, предвидена в член 31 от конвенцията, да покани всяка държава, която не членува в Съвета на Европа и не е участвала в изготвянето на конвенцията, да се присъедини към нея.

В този контекст целта на настоящото предложение за решение на Съвета е да се започне процесът на сключване на конвенцията от името на Съюза при условията, изложени в Решение 2024/2218 на Съвета, с което се разрешава подписването ѝ. Сключването на първото международно споразумение за ИИ представлява ценна възможност за Съюза да насърчи общ подход към регулирането на ИИ на международно равнище и да осигури рамка за сътрудничество с членовете на Съвета на Европа и трети държави, които стават страни по конвенцията.

- **Съдържание на конвенцията**

Целта на конвенцията е да се гарантира, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ са напълно в съответствие с правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

Страните по конвенцията ще трябва да я прилагат чрез подходящи законодателни, административни или други мерки, за да приведат в действие нейните разпоредби, като следват степенуван и диференциран подход в зависимост от тежестта и вероятността от настъпване на неблагоприятните въздействия. Конвенцията следва да се прилага в Съюза изключително чрез Акта за изкуствения интелект, с който напълно се хармонизират правилата за пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с ИИ, и чрез други приложими законодателни инструменти, които са част от достиженията на правото на Съюза, когато е приложимо.

Обхватът на конвенцията включва системи с ИИ, които потенциално засягат правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, като се следва диференциран подход. Принципите и задълженията, предвидени в конвенцията, се прилагат към дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, предприемани от публични органи или частни субекти, действащи от тяхно име. Що се отнася до частния сектор, страните са задължени да посрещат рисковете и въздействията, произтичащи от дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ от частни субекти по начин, който е в съответствие с предмета и целта на конвенцията, но имат избор дали да прилагат задълженията по конвенцията или да предприемат други подходящи мерки. Към настоящото предложение за решение на Съвета е приложен проект на декларация, задължаваща Съюза, посредством Акта за изкуствения интелект и други приложими законодателни инструменти, които са част от достиженията на правото на Съюза, да прилага принципите и задълженията, посочени в глави II—VI на конвенцията, по отношение на дейностите на частни субекти, които пускат на пазара, пускат в действие и използват системи с ИИ в Съюза.

Дейностите, свързани с националната сигурност, за които се използва ИИ, са изключени от обхвата на конвенцията, с уговорката, че при всички положения те трябва да се извършват по начин, съвместим с приложимото международно право в областта на правата на човека и при зачитане на демократичните институции и процеси. Освен това от обхвата на конвенцията са изключени научноизследователските и развойни дейности по отношение на системи с ИИ, които все още не са на

разположение за ползване, освен ако изпитването им или други подобни дейности имат потенциала да засегнат правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Съгласно Статута на Съвета на Европа въпросите, свързани с националната отбрана, не попадат в обхвата на конвенцията.

Освен това конвенцията предвижда набор от общи задължения и основни принципи, в това число защитата на човешкото достойнство и самостоятелността на индивида, както и насърчаването на равенството и недискриминацията. С нея също се налага задължение за зачитане на неприкосновеността на личния живот и защита на личните данни, наред с прозрачност и надзор, за да се гарантира отчетност и отговорност. Заложен е и принцип, посветен на безопасните иновации и експериментирането в контролирана среда.

Освен това има специална глава за средствата за правна защита, в която се предвижда набор от мерки, които имат за цел да се гарантира наличието на достъпни и ефективни средства за защита при нарушения на правата на човека, произтичащи от дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с ИИ. Включени са и ефективни процедурни гаранции и предпазни мерки за лицата, чиито права са били значително засегнати от използването на системи с ИИ. Освен това физическите лица следва да бъдат информирани, че взаимодействат със система с ИИ, а не с човек.

Конвенцията също съдържа глава относно мерките за оценка и ограничаване на рисковете и неблагоприятните въздействия, които трябва да бъдат прилагани последователно, така че да се идентифицират действителните и потенциалните последици за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава и да се предприемат подходящи мерки за предотвратяване и ограничаване на рисковете.

Освен това в конвенцията се предвижда страните да оценят необходимостта от забрани или мораториуми върху определени приложения на системи с ИИ, считани за несъвместими със зачитането на човешките права, функционирането на демокрацията или принципите на правовата държава.

Конвенцията осигурява механизъм за последващи действия в рамките на Конференция на страните, съставена от представители на страните, които периодично ще провеждат консултации с оглед улесняване на ефективното използване и прилагане на конвенцията.

Освен това конвенцията предвижда механизъм за международно сътрудничество както между страните по конвенцията, така и в отношенията с трети държави и съответните заинтересовани страни с оглед постигане на целта на конвенцията.

Всяка страна следва също да създаде или определи на национално равнище един или повече ефективни механизми за надзор на спазването на задълженията по конвенцията, както са изпълнявани от страните.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

С конвенцията се определят общи принципи и задължения по отношение на защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, които са напълно съвместими и съобразени с целите на Акта за изкуствения интелект и подробните изисквания за системите с ИИ и задълженията, наложени на доставчиците и внедрителите на такива системи.

Определението за „система с ИИ“ в конвенцията е изцяло в съответствие с това в Акта за изкуствения интелект, тъй като и двете се основават на определението за тези системи, заложено в Принципите за ИИ на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие⁷, като така се гарантира общо разбиране относно това кои цифрови технологии представляват ИИ.

Както в конвенцията, така и в Акта за изкуствения интелект, към регулирането на системите с ИИ се прилага основан на риска подход, като и двата документа включват специфични разпоредби за оценка на риска и въздействието, както и мерки за ограничаване на риска. Актът за изкуствения интелект включва по-специално редица забрани от значение и високорискови случаи на употреба на системи с ИИ във всички публични и частни сектори, включително в областта на демокрацията и правосъдието. Подробните правила и процедури на Акта за изкуствения интелект по отношение на разработването, пускането на пазара и внедряването на системи с ИИ в тези области съответно ще гарантират, че основните права, демокрацията и принципите на правовата държава се зачитат през целия жизнен цикъл на ИИ.

Конвенцията включва принципи и задължения, които вече влизат в обхвата на Акта за изкуствения интелект, като например мерки във връзка със защитата на правата на човека, безопасността и надеждността, отчетността и отговорността, управлението и защитата на данните, прозрачността и надзора, равенството и недискриминацията, цифровите умения и грамотността.

Прозрачността е друг общ елемент и на двата правни инструмента, в това число мерки за разпознаване на съдържанието, генерирано с помощта на ИИ, и информиране на лицата, които си взаимодействат със системи с ИИ. Освен това и двата правни инструмента включват съответни разпоредби относно оценките на риска и въздействието и управлението на риска, поддържането на регистри, разкриването на информация (на упълномощени органи и власти и, когато е целесъобразно, на засегнатите лица), проследимостта и разбираемостта, безопасните иновации и експериментирането в контролирана среда, както и набор от мерки за осигуряване на ефективни средства за правна защита, включително правото на искане и получаване на информация и правото на жалба до компетентен орган и процедурни гаранции.

Системата за надзор, предвидена в конвенцията, също е напълно съвместима с цялостната система за управление и правоприлагане на Акта за изкуствения интелект, която се състои от правоприлагане на равнището на Съюза и на национално равнище, с процедури за последователно прилагане на правилата на Съюза в държавите членки. В конвенцията се предвиждат по-специално един или повече ефективни механизми за надзор на национално равнище, като отговорните органи трябва да изпълняват задълженията си независимо и безпристрастно и да разполагат с необходимите правомощия, експертен опит и ресурси за ефективното изпълнение на задачите във връзка с надзора на спазването на задълженията по конвенцията, както са изпълнявани от страните.

Въпреки че Актът за изкуствения интелект ще се прилага за системите с ИИ, пуснати на пазара, пуснати в действие или използвани в Съюза, конвенцията има по-широк

⁷ Определението на ОИСР за „система с ИИ“ беше актуализирано на 8 ноември 2023 г. [C(2023)151 и C/M(2023)14, точка 218], за да се гарантира, че то продължава да бъде технически точно и отразява технологичното развитие, включително по отношение на генеративния ИИ.

географски обхват, включващ членовете на Съвета на Европа и трети държави в целия свят, които може да станат страни по конвенцията. Благодарение на това конвенцията, като пръв международен правно обвързващ договор, основан на силно ориентиран към правата на човека подход към регулирането на ИИ, представлява уникална възможност да се насърчи разработването и използването на надежден ИИ извън ЕС.

Както конвенцията, така и Актът за изкуствения интелект са неразделни компоненти на регулаторния подход към ИИ с последователни и взаимно подсилващи се ангажименти на множество нива в глобален план като общата цел е да се гарантира надеждността на ИИ.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Конвенцията има общи цели и с други политики и законодателни актове на Съюза, които са насочени към прилагането на основните права, заложи в Хартата на основните права на Европейския съюз⁸.

По-специално залегналият в конвенцията принцип на равенство и недискриминация е изцяло в съответствие със законодателството на Съюза по отношение на недискриминацията и ще насърчи интегрирането на аспектите за равенство при проектирането, разработването и използването на системи с ИИ и ефективното прилагане на забраната за дискриминация, както е предвидено в приложимото международно и национално законодателство на страните по конвенцията.

Освен това конвенцията е в съответствие с достиженията на правото на Съюза в областта на защитата на данните, включително с Общия регламент относно защитата на данните⁹ по отношение на основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни с ефективни гаранции и предпазни мерки, които трябва да бъдат на разположение на физическите лица, в съответствие с приложимите национални и международни правни задължения на страните по конвенцията.

Мерките, които предвижда конвенцията с оглед на защитата на демократичните процеси на страните по конвенцията в контекста на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, съответстват напълно на целите и подробните правила в Акта за цифровите услуги¹⁰ (и Кодекса на ЕС за поведение във връзка с дезинформацията¹¹), с който се регулира предоставянето на посреднически услуги в Съюза с цел гарантиране на безопасна, предсказуема и надеждна онлайн среда, в която се спазват основните права, включително правото на свобода на изразяване на мнение и правото на получаване и предоставяне на информация. Те са в съответствие и с Регламента относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране¹², който

⁸ Харта на основните права на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407).

⁹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

¹⁰ Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1—102).

¹¹ [Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията Оформяне на цифровото бъдеще на Европа](#)

¹² Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране, PE/90/2023/REV/1 (ОВ L 2024/900, 20.3.2024 г.).

съдържа специфично изискване за прозрачност, когато системите с ИИ се използват за разпространение на политически реклами. Мерките са в съответствие и с политиките на Съюза в областта на демокрацията и свободните, честни и устойчиви избори¹³, включително Плана за действие за европейската демокрация от 2020 г.¹⁴, пакета „Укрепване на демокрацията и почтеността на изборите“¹⁵ и неотдавнашния пакет от мерки за защита на демокрацията от 2023 г.¹⁶

Конвенцията е съгласувана с общата стратегия на Съюза в областта на цифровите технологии, тъй като има принос за насърчаване на технологиите, работещи в полза на хората — един от трите основни стълба на насоката и целите на политиката, обявени в съобщението на Комисията „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“¹⁷. Целта на това съобщение е да се гарантира, че при разработването на ИИ се зачитат правата на човека и се изгражда доверие, което ще подготви Европа за цифровата ера и ще превърне следващите години в цифрово десетилетие¹⁸.

Освен това Европейската декларация относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие¹⁹ съдържа някои цифрови права и принципи, които са в съответствие с целите и принципите на конвенцията, като и двата инструмента насърчават подход към технологиите, при който правата на човек са силно застъпени.

Конвенцията е съобразена и със Стратегията на ЕС за правата на детето²⁰ и Европейската стратегия за по-добър интернет за децата (BIK+)²¹, които имат за цел да се гарантира, че децата могат да разчитат на защита, добро отношение и повече възможности онлайн, което ще им позволи да посрещнат предизвикателствата, които поставят новите виртуални светове и ИИ.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението за решение за разрешаване на сключването на конвенцията от името на Съюза се представя на Съвета съгласно член 218, параграф 6, буква а), точка v) от ДФЕС.

Процесуалноправното основание за решението на Съвета — член 218, параграф 6, буква а), точка v) от ДФЕС — предвижда решение на Съвета относно сключването на споразумението по предложение на Комисията в качеството ѝ на преговарящ; в случай на споразумение, обхващащо област, за която се прилага обикновената законодателна процедура, след одобрение от Европейския парламент. Член 218, параграф 8, първа

¹³ [Защита на демокрацията — Европейска комисия \(europa.eu\)](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_bg)

¹⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_bg

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_en

¹⁶ Съобщение на Комисията относно защитата на демокрацията (COM(2023) 630 final).

¹⁷ Съобщение на Комисията „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“ (COM(2020) 67 final).

¹⁸ Съобщение на Комисията „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“ (COM(2021) 118 final).

¹⁹ [Европейска декларация относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие](#) (COM(2022) 28 final).

²⁰ Съобщение на Комисията „Стратегия на ЕС за правата на детето“ (COM(2021) 142 final).

²¹ Съобщение на Комисията „Цифрово десетилетие за децата и младежите: новата европейска стратегия за по-добър интернет за децата (BIK+)“ (COM(2022) 212 final).

алинея от ДФЕС предвижда гласуване с квалифицирано мнозинство за приемането на решението на Съвета.

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 6, буква а), точка v) от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на споразумението. Според съдебната практика, ако при проверка на дадена мярка на ЕС стане ясно, че тази мярка има две цели или се състои от два елемента, и ако една от целите или един от елементите се отличава като основен или водещ, а другият е само второстепенен, мярката трябва да има едно-единствено правно основание, а именно това правно основание, което се изисква за основната или водещата цел или основния или водещия елемент. Ако обаче по изключение се установи, че с мярката се преследват едновременно няколко цели или тя има няколко съставни елемента, които са неразривно свързани, без една от целите или един от елементите да бъдат акцесорни по отношение на друга цел или друг елемент, поради което са приложими различни разпоредби на Договора, тогава мярката трябва да се основава на съответните различни правни основания.

По отношение на материалноправното основание материалният обхват на конвенцията е покрит от обхвата на Акта за изкуствения интелект, включително по отношение на освобождаването от обхвата на системи с ИИ, използвани изключително за научноизследователската и развойна дейност, както и на дейностите в областта на националната сигурност и на военните дейности. Анализът по-горе показва също така, че принципите и задълженията в конвенцията до голяма степен са обхванати и се припокриват с по-подробните изисквания за системите с ИИ и специфичните задължения на доставчиците и внедрителите на такива системи съгласно Акта за изкуствения интелект. Ако Съветът приеме предложеното решение и Съюзът сключи конвенцията, Актът за изкуствения интелект ще представлява основното законодателство на ЕС, чрез което ще се прилага конвенцията в правния ред на ЕС с напълно хармонизирани правила за пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с ИИ в Съюза, които са пряко приложими във всички държави членки, освен ако изрично не е предвидено друго в Акта за изкуствения интелект²².

Като се има предвид, че обхватът и целите на конвенцията са съобразени и напълно съответстват на тези на Акта за изкуствения интелект и че има значително припокриване между двата правни инструменти, материалноправното основание за сключването на конвенцията е член 114 от ДФЕС, който е първичното правно основание на Акта за изкуствения интелект.

Естеството на международните споразумения („само за ЕС“ или „със смесен характер“) зависи от съвместимостта на конкретния предмет с изключителната или споделената компетентност на ЕС.

Съгласно член 3, параграф 2 от ДФЕС Съюзът разполага с изключителна компетентност „за сключване на международни споразумения ... доколкото [сключването им] може да засегне общите правила или да промени техния обхват“. Едно международно споразумение може да засегне общите правила или да промени обхвата им, когато областта, обхваната от споразумението, припокрива или е обхваната до голяма степен от правото на Съюза²³.

²² Вж. член 1 и съображение 1 от Акта за изкуствения интелект.

²³ Напр. Дело C-114/12, Комисия/Съвет (Сродни права на излъчващите организации) (ECLI:EU:C:2014:2151, точки 68—69); Становище 1/13 Присъединяване на трети държави към Хагската конвенция (EU:C:2014:2303, точки 71—74); Дело C-66/13, Green Network (EU:C:2014:2399, точки 27—33); Становище 3/15 Маракешки договор за улесняване на достъпа

Персоналният обхват на конвенцията е в пълно съответствие с Акта за изкуствения интелект, тъй като и двата правни инструмента по принцип обхващат както публични, така и частни субекти (по желание принципите и задълженията на конвенцията се прилагат към частните субекти, които са различни от тези, които действат от името на публични органи), а материалният обхват на двата правни инструмента изключва от приложимите правила дейностите с ИИ, свързани изключително с националната сигурност, военното дело и научните изследвания.

Като се има предвид, че персоналният и материалният обхват на конвенцията и Акта за изкуствения интелект се припокриват, сключването на конвенцията може да засегне общи правила на Съюза или да промени техния обхват по смисъла на член 3, параграф 2 от ДФЕС. Следователно следва да се счита, че Съюзът разполага с изключителна външна компетентност за сключване на конвенцията и че конвенцията следва да бъде сключена от името на Съюза като споразумение „само за ЕС“, както тя беше подписана съгласно разрешението, предоставено с Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета.

- **Пропорционалност**

Конвенцията не надхвърля необходимото за постигането на целите на политиката за разработване на последователен подход към регулирането на ИИ на международно равнище.

С конвенцията се определя правна рамка за ИИ на високо равнище, която дава необходимата гъвкавост на страните, които могат да изработят конкретни рамки за нейното прилагане. Освен това благодарение на основания на риска подход се гарантира пропорционалност на правилата и се дава възможност за диференциране на мерките за прилагане по начин, който е пропорционален на рисковете, както е и при Акта за изкуствения интелект.

- **Избор на инструмент**

Избраният инструмент е предложение за решение на Съвета съгласно член 218, параграф 6, буква а), точка v) от ДФЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Основни права**

Конвенцията има за цел да отговори на потенциалните рискове и вреди за правата на човека, като се гарантира, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ са в съответствие с принципите на зачитане на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Едновременно с това се признава потенциалът на ИИ за защитата на тези права и за създаването на условия те да се упражняват в цифрова среда, както и за подобряване на благосъстоянието на обществото и на околната среда и насърчаване на технологичния прогрес.

до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали (ECLI:EU:C:2017:114, точки 105—108)

Конкретните принципи и задължения, предвидени в конвенцията, са насочени към защитата и зачитането на правата на човека, залегнали в множество международни и регионални инструменти²⁴, приложими към страните, включително в Хартата на основните права на Европейския съюз и в международните инструменти в областта на правата на човека, сключени от Съюза.

По този начин с конвенцията се определя споделен минимален стандарт за прилагане на защитата на правата на човека в контекста на ИИ, като същевременно се гарантират съществуващите защиты на правата на човека и се дава възможност на страните да предоставят по-широка защита с по-строги защитни мерки.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В конвенцията се предвиждат финансови вноски на държавите, които не са членки, за дейностите на Конференцията на страните. Всички членове на Съвета на Европа ще правят вноски чрез обичайния бюджет на Съвета на Европа в съответствие със Статута на Съвета на Европа, а страните, които не са членки, ще правят извънбюджетни вноски. Вноската на страна, която не е член на Съвета на Европа, се определя съвместно от Комитета на министрите и съответната страна.

Конвенцията не засяга националните закони и разпоредби на страните, с които се уреждат бюджетните компетенции и процедурите за бюджетни кредити. Рамковата конвенция не определя формата, под която се определят вноските, включително сумите и условията, на страните, които не са членове на Съвета на Европа. Правното основание за вноската на тези страни ще бъде самата рамкова конвенция и актът/актовете, с който/които се определя тази вноска²⁵.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Конференцията на страните, съставена от представители на страните, ще наблюдава ефективното прилагане на конвенцията от страните и ще отправя конкретни препоръки за тази цел. Конференцията на страните ще разглежда и евентуални изменения на конвенцията.

Всяка страна ще трябва да представи доклад на Конференцията на страните в рамките на първите две години от присъединяването си и на редовни интервали след това, в който подробно се описват мерките, които е предприела за прилагането на конвенцията. Освен това страните се насърчават да си сътрудничат за постигането на целите на конвенцията. Това международно сътрудничество може да включва споделяне на подходяща информация относно ИИ и неговия потенциал да засяга

²⁴ Като Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г., Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от 1950 г. (ETS № 5), Международния пакт за граждански и политически права от 1966 г., Международния пакт за икономически, социални и културни права от 1966 г., Европейската социална харта от 1961 г. (ETS № 35), както и съответните протоколи към тях, и преразгледаната Европейска социална харта от 1996 г. (ETS № 163); Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от 2006 г.

²⁵ Вж. параграф 134 от Обяснителния доклад към Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

неблагоприятно или да бъде в услуга на човешките права, демокрацията и принципите на правовата държава.

За да осигури мониторинга и прилагането на конвенцията, всяка страна ще трябва да определи един или повече ефективни механизми за надзор на национално равнище. На равнището на Съюза Комисията ще гарантира мониторинга и прилагането на конвенцията в съответствие с Договорите.

Рециталите на настоящото предложение за сключване на конвенцията потвърждават, че в съответствие с член 218, параграф 9 ДФЕС Съветът, по предложение на Комисията, следва да приема решения за определяне на позициите, които да се заемат от името на Съюза в рамките на Конференцията на страните, когато този орган има за задача да приема актове, пораждащи правни последици, по-специално правилника за дейността на Конференцията на страните. При преговорите във връзка с правилника за дейността, който трябва да бъде приет с консенсус до 12 месеца след влизането в сила на конвенцията²⁶, Съюзът ще се стреми да получи 27 гласа, което отразява броя на неговите държави членки. В случай че на Съюза бъдат предоставени 27 гласа, Комисията, като представител на Съюза, ще се стреми да осигури засилена координация с държавите членки, за да изразява единни позиции пред Конференцията на страните и да упражнява правото на глас от името на Съюза. Тази засилена координация е особено важна предвид факта, че всички държави членки членуват и в Съвета на Европа, както и предвид бързо променящия се характер на изкуствения интелект и необходимостта от съгласувана и приложима в световен мащаб рамка в тази област. За да се осигури засилена координация, Съветът следва да участва в изготвянето на всяка позиция, независимо от нейното естество, включително на позициите, основани на член 16, параграф 1 ДЕС и член 218, параграф 9 ДФЕС. Ако въпреки всички свои усилия Съюзът не е в състояние да получи 27 гласа, за да се гарантира, че Съюзът разполага с брой гласове, отразяващи неговата тежест в Съвета на Европа и позволяващи му да защитава по подходящ начин своите интереси, Комисията следва да предложи на държавите членки да бъдат предоставени правомощия, съгласно член 2, параграф 1 ДФЕС и при пълно зачитане на изключителната компетентност на Съюза, да се присъединят към конвенцията наред със Съюза.

Комисията ще прикани всяка държава членка да изпраща по един представител, който да придружава представителството на Комисията като част от делегацията на Съюза на заседанията на Конференцията на страните. Трябва да бъде спазван принципът на лоялно сътрудничество.

²⁶ Съгласно член 30, параграф 3 от конвенцията тя ще влезе в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен период от датата, на която пет подписващи страни, между които най-малко три държави — членки на Съвета на Европа, са изразили своето съгласие да бъдат обвързани с конвенцията.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно сключването, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 във връзка с член 218, параграф 6, буква а), точка v) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета²⁷ Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава („конвенцията“) беше подписана на 5 септември 2024 г. от името на Европейския съюз, при условие че бъде сключена на по-късна дата.
- (2) С конвенцията се установяват общи принципи и задължения, които страните по нея следва да спазват, за да гарантират защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава във връзка с дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект (ИИ).
- (3) На 13 юни 2024 г. Европейският парламент и Съветът приеха, въз основа на членове 16 и 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета²⁸, който съдържа хармонизирани правила, принципно основани на пълна хармонизация, с които се урежда пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с ИИ в Съюза. Тези правила са пряко приложими в държавите членки, освен ако в посочения регламент изрично не е предвидено друго. Конвенцията трябва да се прилага в Съюза изключително чрез Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета и други съответни достижения на правото на Съюза, когато е приложимо.
- (4) Дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, свързани със защитата на интересите на националната сигурност, са изключени от обхвата

²⁷ Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета от 28 август 2024 г. за подписване, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, ST/12385/2024/INIT, ОВ L 2024/2218, 4.9.2024 г.

²⁸ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект) (ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

на конвенцията. Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета, който ще бъде основният правен акт на Съюза за прилагане на конвенцията, също изключва от приложното си поле системите с ИИ, пуснати на пазара, пуснати в действие или използвани, със или без изменение, изключително за целите на националната сигурност, както и резултатите от системите с ИИ, използвани в Съюза изключително за такива цели, независимо от това какъв вид субект извършва тези дейности. Освен това националната сигурност остава изключителна отговорност на всяка държава членка, както е предвидено в член 4, параграф 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Следователно позицията на Съюза, която трябва да бъде изразена на Конференцията на страните, създадена с конвенцията, следва да е в определените по-горе граници. По-специално, на заседанията на Конференцията на страните Комисията следва да се въздържа от обсъждане или заемане на позиция по отношение на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, свързани със защитата на интересите на националната сигурност.

- (5) Като се има предвид, че персоналният и материалният обхват на конвенцията и нейните материалноправни разпоредби съвпадат до голяма степен с тези по Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета, който се допълва от други съответни достижения на правото на Съюза, сключването на конвенцията може да засегне общи правила на Съюза или да промени техния обхват по смисъла на член 3, параграф 2 ДФЕС. Такива други съответни достижения на правото на Съюза включват правни актове, които имат за цел прилагането на основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, като например законодателството на Съюза за недискриминация, включително директиви 2000/43/ЕО²⁹ и 2000/78/ЕО³⁰ на Съвета; достиженията на правото на Съюза в областта на защитата на личните данни, включително регламенти (ЕС) 2016/679³¹ и (ЕС) 2022/2065³² на Европейския парламент и на Съвета, чиято цел е да се гарантира безопасна, предвидима и надеждна онлайн среда, в която се зачитат основните права, включително правото на свобода на изразяване на мнение и правото на получаване и разпространяване на информация; Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране³³; и законодателството в областта на безопасността на продуктите и законодателството относно отговорността за вреди, причинени

²⁹ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход ([ОБ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22](#)).

³⁰ Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите ([ОБ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16](#)).

³¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) ([ОБ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1](#)).

³² Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) ([ОБ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1](#)).

³³ Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране ([ОБ L, 2024/900, 20.3.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>](#)).

от дефект на стока, включително Директива 85/374/ЕИО на Съвета³⁴. Следователно Съюзът разполага с изключителна външна компетентност за сключване на конвенцията. Следователно само Съюзът следва да стане страна по конвенцията.

- (6) Конференцията на страните ще изпълнява важна функция в ефективното прилагане на конвенцията, включително чрез изготвяне на конкретни препоръки по отношение на нейното тълкуване и прилагане. Конференцията на страните ще разглежда и евентуални изменения на конвенцията. В съответствие с член 218, параграф 9 ДФЕС Съветът, по предложение на Комисията, следва да приема решения за определяне на позициите, които да се заемат от името на Съюза в рамките на Конференцията на страните, когато този орган има за задача да приема актове, пораждащи правни последици, по-специално правилника за дейността на Конференцията на страните. При преговорите във връзка с правилника за дейността, който трябва да бъде приет с консенсус до 12 месеца след влизането в сила на конвенцията, Съюзът ще се стреми да получи 27 гласа, което отразява броя на неговите държави членки. В случай че на Съюза бъдат предоставени 27 гласа, Комисията, като представител на Съюза, следва да осигурява засилена координация с държавите членки, за да изразява единни позиции в рамките на Конференцията на страните и да упражнява правото на глас от името на Съюза. Тази засилена координация е особено важна предвид факта, че всички държави членки членуват и в Съвета на Европа, както и предвид бързо променящия се характер на ИИ и необходимостта от съгласуване и приложима в световен мащаб рамка в областта на ИИ. За да се осигури засилена координация, Съветът следва да участва в изготвянето на всяка позиция, независимо от нейното естество, включително на позициите, основани на член 16, параграф 1 ДЕС и член 218, параграф 9 ДФЕС. Ако въпреки всички свои усилия Съюзът не е в състояние да получи 27 гласа, за да се гарантира, че Съюзът разполага с брой гласове, отразяващи неговата тежест в Съвета на Европа и позволяващи му да защитава по подходящ начин своите интереси, Комисията следва да предложи на държавите членки да бъдат предоставени правомощия, съгласно член 2, параграф 1 ДФЕС и при пълно зачитане на изключителната компетентност на Съюза, да се присъединят към конвенцията наред със Съюза.
- (7) Комисията ще прикани всяка държава членка да изпраща по един представител, който да придружава представителството на Комисията като част от делегацията на Съюза на заседанията на Конференцията на страните. Трябва да бъде спазван принципът на лоялно сътрудничество.
- (8) По отношение на всяко друго споразумение, което може да бъде сключено в бъдеще под егидата на Съвета на Европа или в други международни форуми, включително в областта на изкуствения интелект, както и по отношение на всяко изменение на конвенцията, разпределението на външната компетентност между Съюза и държавите членки следва да се оценява с оглед на конкретните характеристики на всеки такъв акт. От изключително значение е Съюзът и неговите държави членки да могат да продължат да участват пряко и активно в изразяването на мнението на Съюза и в защитата на неговите интереси по последователен и координиран начин, в пълно съответствие с Договорите.

³⁴ Директива (ЕС) 2024/2853 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. относно отговорността за вреди от дефекти на продукти и за отмяна на Директива 85/374/ЕИО на Съвета, PE/7/2024/REV/1, ОВ L 2024/2853, 18.11.2024 г.

(9) Конвенцията следва да бъде одобрена от името на Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Сключването на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект, правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава („конвенцията“) се одобрява от името на Съюза.

Текстът на конвенцията, която трябва да се сключи, е приложен към настоящото решение като приложение I.

Член 2

Декларациите, които трябва да бъдат представени на генералния секретар на Съвета на Европа, приложени към настоящото решение в приложение II, се одобряват от името на Съюза.

Член 3

Конвенцията се прилага в Съюза изключително чрез Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и други съответни достижения на правото на Съюза, когато е приложимо.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила на [...].

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател